

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ НАПН УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ АКАДЕМІЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ІМЕНІ МАРІЇ ГЖЕГОЖЕВСЬКОЇ У ВАРШАВІ
ГРОМАДСЬКА СПІЛКА “УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ”
ГНПО “АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ І. А. ЗЯЗЮНА”

**НАУКОВА СПАДЩИНА
АКАДЕМІКА ІВАНА ЗЯЗЮНА
У ВИМІРАХ СУЧАСНОСТІ Й МАЙБУТНЬОГО**

**Збірник матеріалів
І Міжнародної науково-практичної конференції**

30-31 березня 2017 року

**Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2017**

УДК 378-057.4(477) Зязюн
Н 34

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 5 від 26 жовтня 2017 року)*

Редакційна колегія:

- В. П. Андрущенко*, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, дійсний член НАПН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова;
- В. Г. Кремень*, доктор філософських наук, професор, дійсний член НАН України і НАПН України, президент НАПН України, президент Товариства “Знання” України;
- Н. Г. Ничкало*, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Укладач –

Н. В. Гузій, доктор педагогічних наук, професор.

Н 34 Наукова спадщина академіка Івана Зязюна у вимірах сучасності й майбутнього : збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Київ, 30-31 березня 2017 р.) / ред. колегія : В. П. Андрущенко, В. Г. Кремень, Н. Г. Ничкало ; укл. Н. В. Гузій. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 339 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції висвітлюються результати досліджень багатогранної наукової спадщини академіка І. А. Зязюна – його філософсько-педагогічних та етико-естетичних ідей, проблем педагогіки добра, педагогічної майстерності та особистості учителя-майстра, вітчизняного і зарубіжного досвіду педагогічної освіти та освіти дорослих.

Видання адресоване науковцям, аспірантам, студентам, педагогам-практикам, керівникам органів освіти та навчальних закладів.

УДК 378-057.4(477) Зязюн

ISBN

© Автори статей, 2017
© Редакційна колегія, 2017
© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017

Література:

1. Зязюн І. А. Естетика і етика започатковують людську духовність / І. А. Зязюн // Естетичні та етичні основи розвитку педагогічної майстерності викладачів вищих педагогічних навчальних закладів : бібліогр. покажч. / уряд. Л. Н. Штома ; наук. консультант і авт. вступ. ст. О. М. Отич ; наук. ред. І. А. Зязюн ; бібліогр. ред. Л. Н. Штома. – Кіровоград : “Імекс-ЛТД”, 2013. – С. 11-12.
2. Зязюн І. А. Естетичний досвід особи. Формування і сфери вияву / І. А. Зязюн. – К. : Вища школа, 1976. – 172 с.
3. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посіб. / І. А. Зязюн. – К. : МАУП, 2000. – 312 с.
4. Зязюн І. Педагогічна дія вчителя в умовах інтегральної освітньої технології [Електронний ресурс] / Іван Зязюн // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2010. – № 3. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/tipuss/2010_3/Zjazjun2.pdf
5. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос та ін. ; за ред. І. А. Зязюна. – 2-ге вид. допов. і переробл. – К. : Вища шк., 2004. – 422 с.

УДК 021.4:069(477)

Матвійчук О. Є.

БІБЛІОТЕКА–МУЗЕЙ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ ТА ОСВІТНІЙ РЕСУРС СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

В сучасних умовах розвитку інформаційно-освітнього простору більш посилено заявляють про свою візію музеї та бібліотеки. Крокуючи багато років разом, ці дві культурно-освітні інституції сьогодні шукають спільні форми та методи роботи, намагаються не загубити при цьому своє обличчя та виконують кожен свою місію. Інтеграція їх інформаційно-ресурсної складової, потребує активізації кооперації для формування спільного електронного ресурсу, спрямованого на забезпечення доступності до культурної спадщини, що зберігається в бібліотечних та музейних фондах. Аналіз наукових джерел дозволив виявити проблемну ситуацію, що полягає в необхідності підняти роль і значення музеїв та бібліотек в задоволенні культурно-інформаційних потреб населення, з одного боку, а з іншого, – проаналізувати процеси їх сучасних трансформацій, розглянути форми співпраці на прикладі музейних експозицій чи виставок у бібліотеках. Цим і зумовлена актуальність теми обраного дослідження.

Проблемі пошуку спільної діяльності музеїв і бібліотек, висвітленню їх традицій та досвіду, розширенню соціальних функцій присвятили свої дослідження науковці: Т. Белофастова, Ю. Ключко, І. Пантелейчук, В. Соколов, О. Сошнікова, А. Чачко. Дослідженню сучасних питань створення та функціонування музейних експозицій у бібліотеках присвячують свої праці В. Вікулова, Т. Кузнецова, С. Кулешов, С. Матліна, А. Молодцова, Т. Петрова, С. Шемаєв та ін. Найбільш ґрунтовно проблеми організації бібліотечно-музейних виставок аналізує Ю. А. Демченко [2].

Запропонована стаття ставить за мету розкрити сутність, форми та методи роботи бібліотек-музеїв як інформаційного, освітнього та культурного ресурсу країни.

Дослідження даної проблематики потребує уточнення певних дефініцій, які заявлені у темі. Так, бібліотека – культурно-освітній заклад, що здійснює збирання друкованих і рукописних матеріалів, проводить їх опрацювання і відображення у каталогах, організовує

відповідне їх зберігання, збереження і обслуговування ними читачів. Однією із форм роботи бібліотеки є популяризація книги та літератури, зокрема через виставкову діяльність. Організуючи виставки бібліотеки використовують не тільки матеріал своїх фондів, а й інших установ, зокрема музеїв [10]. Музейно-меморіальна діяльність бібліотек останнім часом дедалі частіше привертає увагу не тільки фахівців, а й широкий читацький загал. Музейна діяльність бібліотеки, що залежить від її профілю та основних завдань культурно-просвітницької роботи, кількості унікальних та цінних документів у фонді, експозиційних можливостей, відкриває нові напрями пошуку інноваційних форм роботи з користувачами, допомагає бібліотеці набути своєї індивідуальності, сприяє зростанню її авторитету [6]. Бібліотеки, які можуть надавати відповідні площі для книжкових виставок, мають у своїх фондах зібрання рідкісних та цінних документів, як правило, частіше вдаються до організації музейних експозицій, постійно діючих виставок. Для цього вони утворюють навіть певні музейні підрозділи, що посилює значущість меморіальної функції книгозбірень. Бібліотеки, які не мають відповідних матеріально-технічних можливостей, унікальних документних фондів, організують спільно з іншими установами, зокрема музеями, тимчасові виставки-експозиції. Основними напрямками музейної діяльності бібліотеки-музею є культурно-освітня та науково-дослідна діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна і фондова робота [3; 5; 12].

Музеї це культурно-освітні та науково-дослідні заклади, які призначено для вивчення, збереження та використання пам'яток природи, матеріальної і духовної культури, прилучення громадян до надбань національної і світової історико-культурної спадщини. З початку свого існування музей зазнав значної еволюції – від зібрання раритетів до багатофункціонального соціокультурного інституту, призначеного зберігати історико-культурну спадщину і природничо-наукові цінності, нагромаджувати і поширювати інформацію за допомогою музейних предметів, а також використовувати їх з науковою, освітньо-виховною і популяризаторською метою.

Таким чином, виходячи із визначень мети та завдань бібліотеки та музею, можна відмітити спільну діяльність заради світоглядних і інтелектуальних орієнтирів соціокультурної адаптації особистості у сучасному мультикультурному світі. Одним із спільних завдань як бібліотек, так і музеїв є створення власних серверів та веб-сайтів, організація та проведення спільних проєктів, наприклад, бібліотуризму (відвідування під час екскурсії бібліотеки і музею).

В цьому контексті бібліотека-музей розглядається як інноваційна інтегрована бібліотечна установа, що в рівній мірі виконує функції бібліотеки та музею, має в своєму структурному підрозділі бібліотечні та музейні відділи, здійснює комплектування, обробку, систематизацію, збереження, облік одиниць зберігання та надає можливість читачам користуватися книжковими та музейними фондами, виконує просвітницькі, наукові, дозвільні програми з використанням особливо рідкісних та цінних інформаційно-документальних та меморіальних ресурсів [6; 10].

Основними завданнями бібліотеки-музею є: презентація цінних бібліотечних колекцій; розкриття історичних особливостей бібліотечної будівлі; розширення культурно-просвітницької роботи серед усіх верств населення; формування професійно-особистісних і моральних якостей сучасної молоді; залучення громадян до пошукової, краєзнавчої, науково-дослідницької, художньо-естетичної, природоохоронної роботи; розширення взаємодії з іншими закладами культури і науки; сприяння підвищенню професійного рівня бібліотекаря; формування позитивного іміджу бібліотеки в суспільстві. С. Матліна виділяє три основні різновиди бібліотеки-музею: історико-етнографічні (історико-краєзнавчі); меморіальні (у тому числі літературні) та бібліотеки-

музеї народного мистецтва. До цієї класифікації можна додати такий різновид як бібліотека-музей історії бібліотеки або бібліотечної справи [10]. У бібліотечній практиці кількісну перевагу мають історико-краєзнавчі та літературно-меморіальні музеї, що створюються при бібліотеках. Меморіальна бібліотека-музей висвітлює біографію відомих та видатних осіб та родин на фоні історико-культурних явищ, що пов'язані з розвитком господарства, культури краю, а також історичні факти, що стосуються бібліотеки або формування її бібліотечного та музейного фонду. До цього різновиду відносяться також літературознавчі бібліотеки-музеї, профіль експозиції та фондів яких розкриває життєвий та творчий шлях місцевих письменників, відомих літераторів – вихідців краю, літературне життя району чи області, історію певних творів літератури тощо. Меморіальні бібліотеки – музеї відтворюють культурну пам'ять на основі меморіальних ресурсів, серед яких поряд з книжковими раритетами набувають значення речові документи та музейні предмети, що відображають приватне життя, історію повсякденності.

На думку Ю. Демченко, від характеру музейної роботи бібліотеки, особливостей функціонування її музейного відділу, бібліотеки розподіляються на бібліотеку-музей, бібліотеку з бібліотечним музеєм, міні-музей в бібліотеці [2]. Так, міні-музей в бібліотеці – це невелика за обсягом музейна колекція (або постійна виставкова музейна експозиція, куточок, кімната) в бібліотеці, яка, як правило, офіційно та документально не оформлена належним чином, що сприяє популяризації книг та читання, організації дозвілля читачів.

Науковці та практики часто характеризують таку форму роботи як бібліотечно-музейні виставки. Класифікують їх як персональні меморіальні виставки, присвячені видатній особі (письменнику, вченому, державному чи церковному діячеві – часто особі, котра пов'язана з діяльністю бібліотеки); історико-меморіальні виставки, присвячені знаменній історичній події; літературно-меморіальні виставки – експонування книг та інших документів, які стосуються певної літературної теми, окремого твору або літературного героя; історико-краєзнавчі виставки; історико-етнографічні, екологічні, природознавчі та інші виставки, в експозиції яких, окрім книг і рукописних матеріалів, присутні старовинні речі, природні об'єкти, предмети побуту, документи з різних музейних установ або з відповідних структурних підрозділів бібліотеки. Наприклад, у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського у 2014 р. було розгорнуто книжкову виставку “Етнографія України” на базі основних фондів та виставку декоративно-ужиткового мистецтва із музейної колекції Фонду Президентів України НБУВ. Усі експонати (а це понад 300 одиниць зберігання) вдалося розмістити в одній залі, тому їх можна було розглядати як єдину бібліотечно-музейну комплексну виставку [6; 7]. Бібліотечно-музейні виставки є ефективним інструментом залучення користувачів до бібліотеки, засобом створення її позитивного іміджу. Вкрай важливими є музейні експозиції та виставки, присвячені особі, іменем якої названо бібліотеку. Ім'я діяча, на честь якого названо установу, стає її символом, тим культурним ресурсом, який працює на її репутацію, підвищує її імідж, виокремлює серед інших бібліотечних установ. До дня народження (смерті) такої особи, до ювілею виходу у світ її праць постійно проводяться бібліотечні заходи.

Як приклад такої діяльності варто відзначити Державну науково-педагогічну бібліотеку України імені В. О. Сухомлинського. Зокрема у бібліотеці виокремлено читальний зал Фонду В. О. Сухомлинського – спеціалізований зал бібліотеки, який функціонує як наукова лабораторія з вивчення життя, діяльності й педагогічної спадщини видатного українського педагога Василя Олександровича Сухомлинського, що нараховує більше 5 тисяч примірників.

Це: праці В. О. Сухомлинського українською та 50 мовами світу; видання, присвячені педагогу, та матеріали щодо використання педагогічної спадщини вченого: наукові (монографії, збірники наукових праць, матеріали науково-практичних конференцій, дисертації, автореферати дисертацій), інформаційні (показчики, програми, буклети), навчальні (підручники, навчальні та методичні посібники), довідкові (енциклопедії, путівники); публікації (статті В. О. Сухомлинського та про нього) із періодичних видань, їх електронні та паперові копії; електронні версії 5-ти томного видання вибраних творів В. О. Сухомлинського, статей В. О. Сухомлинського та документальних фільмів про педагога [9].

У 2016 році в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського відбулось урочисте відкриття кімнати-музею рідкісної книги як творчої лабораторії, де здійснюється науково-дослідна, культурно-освітня та виставково-експозиційна діяльність. Відкрита кімната-музей поєднує частково і музейну, і бібліотечну, і бібліографічну роботу, розширює дослідницьке, інформаційне й візуальне поле діяльності бібліотеки. Зокрема, в експозиції представлено документи колекцій: “Педагогіка”, “Психологія”, “Шкільні підручники і навчальні посібники”, “Видання XVII – поч. XX ст. іноземними мовами”, “Періодичні видання 1807–1917 рр.” [9].

Серед публічних бібліотек, які мають у себе кімнати-музеї варто виокремити Центральну районну бібліотеку ім. Ф. М. Достоєвського Солом’янського району м. Києва де оформлено літературну, постійно діючу, бібліотечно-музейну виставку “Ф. М. Достоєвський – монолог крізь віки”, що складається з шести розділів, віртуальний образ експонатів якої представлено на сайті бібліотеки [8]. Бібліотека ім. Анни Ахматової ЦБС Оболонського р-ну м. Києва також має бібліотеку-музей “Київські стежки Анни Ахматової”, присвячену життю та творчій діяльності поетеси, де зокрема представлено її твори та особисті речі. З часом добре організована в бібліотеці музейна експозиція переростає в музей і стає своєрідною родзинкою установи і населеного пункту, в якому вона діє.

В Україні достатнього поширення набувають бібліотеки-музеї на обласному, районному та сільському рівнях. Зокрема пошук інформації про відомих людей (міста, села, району) для ознайомлення та виховання на їх прикладі молодого покоління спонукає працівників бібліотек звертатись до друкованих видань, працювати в архівах, налагоджувати зв’язки з родинами тих осіб, які вже давно мешкають поза межами даної місцевості [1; 11]. Так з’являються цікаві факти, документи, книги та речові матеріали, які після проведення заходів залишаються в бібліотеці. Упорядкування таких матеріалів та їх подальше поповнення і сприяє створення бібліотек-музеїв. Бібліотека-музей відкривається на основі унікальних краєзнавчих документів та пам’яток місцевого значення, з урахуванням особливостей історичного, соціально-економічного, культурно-освітнього розвитку відповідної території, діяльності на її теренах видатних особистостей за умов достатньої кількості музейних предметів та приміщення у публічній бібліотеці для створення експозиції при підтримці місцевого краєзнавчого музею.

Незважаючи на ряд організаційних, термінологічних, правових проблемних питань функціонування бібліотеки-музею, таких бібліотек з кожним роком більше, що свідчить про їх затребуваність та популярність. Не претендуючи на заміну музею на бібліотеку, музеєзнавці та бібліотекознавці стверджують, що така співпраця лише посилює інформаційний, культурний та освітній потенціал цих закладів.

Таким чином, бібліотека-музей – нова модель функціонування публічної (загальнодоступної) бібліотеки, інформаційний, культурно-освітній заклад, що має упорядкований фонд документів і надає їх у тимчасове користування користувачам, а

також музейне зібрання, призначене для збереження, вивчення і популяризації історико-культурної спадщини.

Література:

1. Бібліотека-музей: методичні рекомендації / упр. культури, туризму і курортів Деражнян. райдержадмін.; Деражнян. ЦРБ ; уклад. Ю. А. Стецюк; В. К. Куцюк; Т. В. Матвієнко. – Деражня, 2009. – 16 с.
2. Демченко Ю. А. Поняття “музеефікація бібліотек” и “меморіальні бібліотеки”: термінологічний аналіз / Ю. А. Демченко // Вестник БАЕ. – 2010. – № 2. – С. 53-57
3. Кулешов С. Архів, бібліотека, музей: спроба інтеграції на засадах комунікаційного підходу? / Сергій Кулешов // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2009. – Т. 17. – С. 29-32.
4. Молодцова А. В. Библиотеки-музеи: история рождения, методика создания, организация работы / А. В. Молодцова // Павленковская библиотека: материалы семинара 22-24 авг. 2000 г. – Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2000. – С. 25-29.
5. Розколупа Н. Окремі питання організації роботи бібліотеки-клубу і бібліотеки-музею / Н. І. Розколупа // Бібліотечна планета. – 2009. – № 3. – С. 23-25.
6. Соколов В. Особливості бібліотечно-музейної виставкової діяльності / В. Соколов // Бібліотечний вісник. – 2015. – № 3. – С. 37-42.
7. Соколов В. Створення, організація та функціонування бібліотек-музеїв: проблеми і досягнення / В. Соколов // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 6. – С. 23-27.
8. Центральна районна бібліотека ім. Ф. М. Достоєвського Солом'янського району м. Києва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.solor.gov.ua>.
9. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dnrb.gov.ua/>
10. Українська бібліотечна енциклопедія: Бібліотека-музей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ube.nplu.org/article>
11. Черкаський М. В. Діяльність бібліотек-музеїв – необхідність та вимога часу / М. В. Черкаський // Методичні рекомендації щодо створення на базі публічних бібліотек поліфункціональних установ бібліотек-музеїв / Упр. культури, туризму і курортів Хмельницьк. облдержадмін. ; уклад. : Г. Й. Фурманчук, К. А. Чабан. – Хмельницький, 2009. – С. 3-6.
12. Шемаєв С. О. Бібліотека, архів, музей: шляхи співробітництва / С. О. Шемаєв // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 35. – С. 548-555.

УДК 37.02 – 165

Мерзлякова О.

КАТЕГОРІЯ ДОСВІДУ ЯК КЛЮЧОВА КАТЕГОРІЯ ПЕДАГОГІКИ XXI СТОРІЧЧЯ

Категорія досвіду не є новою для понятійного апарату педагогічної науки. Серед українських дослідників категорію “психологічний досвід особистості” активно розвивав та впроваджував на теренах української педагогічної науки Іван Андрійович Зязюн. Вчений розумів психологічний досвід як важливу компоненту Я-концепції особистості. І. А. Зязюн зазначає, що “життєва практика людини базується на численній сукупності досвідів, які стають своєрідними одиницями психологічного досвіду, у ньому “розчиняються” і ним представляються” [1, с. 10]. Щодо взаємодії вчителя та учня, Іван Андрійович акцентував увагу на сугестологічній природі персонального психологічного

<i>Руденко Л. А., Литвин А. В.</i> КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ПЕДАГОГІКИ І. А. ЗЯЗЮНА	58
<i>Олексюк О. М.</i> НАУКОВА СПАДЩИНА ІВАНА ЗЯЗЮНА В ІННОВАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	60
<i>Сущенко Л. О.</i> ІНТЕГРАЦІЙНІ ВИМІРИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ВНЗ	62
<i>Усатенко Т. П.</i> НАУКОВО-ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ АКАДЕМІКА І.А.ЗЯЗЮНА	64
<i>Федоришин В. І.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	65
<i>Бондаренко В. В.</i> СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ЕКСПОЗИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕДАГОГІЧНОМУ МУЗЕЇ УКРАЇНИ	69
<i>Вдович С. М.</i> ЕСТЕТИКА АКАДЕМІКА І. А. ЗЯЗЮНА	71
<i>Матвійчук О. Є.</i> БІБЛІОТЕКА–МУЗЕЙ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ ТА ОСВІТНИЙ РЕСУРС СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	74
<i>Мерзлякова О.</i> КАТЕГОРІЯ ДОСВІДУ ЯК КЛЮЧОВА КАТЕГОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ХХІ СТОРІЧЧЯ	78
<i>Меттини Емилиано</i> КАТЕГОРІЯ СВОБОДИ В ТРУДАХ АКАДЕМІКА ІВАНА АНДРЕЕВИЧА ЗЯЗЮНА	82
<i>Міхно О. П.</i> ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ІВАНА ЗЯЗЮНА: МУЗЕЙНИЙ ВИМІР (за матеріалами виставки “Педагогіка добра академіка Івана Зязюна”)	85
<i>Павленко Ю. Г.</i> МУЗЕЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ У СТРУКТУРІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	88
<i>Радомська А. М.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ВИЩОЇ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ З ОГЛЯДУ НА ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	91
<i>Рудницька Т. О.</i> ВИСТАВКА “ПЕДАГОГІЧНИЙ КАЛЕНДАР: СІЧЕНЬ – ЛЮТИЙ 2017”: ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ	94